

Oponentský posudek

Název práce: Narativní analýza napětí v literatuře

Autorka: Sabrina Al-Salmanová

Sabrina Al-Salmanová napsala kultivovanou češtinou solidní bakalářskou práci, ve které prokázala slušnou schopnost pracovat s odbornou literaturou a logicky naformulovat a přehledně rozvinout odborný výklad. Hned v úvodu proto rád konstatuji, že práci doporučuji k obhajobě. Přes zjevné klady zároveň ale nelze zastírat, že autorka volbou tématu poněkud přecenila své síly. Aby se mohla uspokojivě vypořádat s tematikou napětí v obecně teoretické rovině, musela by nejprve definovat, co napětím myslí. Tento pojem, který je předmětem jejího zkoumání, není v celé práci jasně vymezen. V úvodu autorka pouze konstatuje, že napětím míní „určitou responsi čtenáře vyvolanou při procesu čtení specifickými postupy a prvky použitými v literárním textu“ (s. 7). To je definice použitelná na jakýkoli stav či rozpoložení vyvolané čtením jakéhokoli literárního díla. Aby definice vymezila napětí, musela by autorka stanovit právě onu určitost a specifičnost, což sama nikde nečiní. Tento nedostatek se jí nedaří odstranit ani v průběhu výkladu, páteřní místa v podobě dvou souhrnů jsou příliš letmá a obecná (s. 26 a 40), tudíž vztáhnutelná i na jiná citová rozpoložení než zkoumané napětí. Anticipace a informovanost přece doprovází jakoukoli smysluplnou četbu. Na mnoha místech autorka čtenáře přesvědčuje, že základním rysem napětí je tvoření hypotéz (např. s. 45 a 46), to by znamenalo, že základ napětí tkví v nejvyšším stupni racionální reflexe, což jistě není rys, který doprovází např. druh napětí popisovaný Hitchcockem. Celou práci se vine neschopnost - vzhledem ke stupni autorčina obeznámení s oborem pochopitelná - dostatečně odlišit napětí od blízkých emocionálních stavů a duševních rozpoložení doprovázejících čtení literárních děl, zejména od zvědavosti a očekávání. Popisovaný zásadní nedostatek ukazuje, že teoretické téma bylo pro kol. Al-Salmanovou příliš velkým soustem. Místo přehnaně ambiciózního pokusu o obecné vymezení literárního napětí by pro autorku bylo v této chvíli podle mého soudu vhodnější, kdyby „pouze“ rozebrala tento pojem u vybraných autorů a snažila se mu tak dostat „pod kůži“ tímto nepřímým způsobem. Poslední dvě kritické poznámky: 1. název práce neodpovídá obsahu, práce přece nezkoumá problematiku napětí jen naratologicky; 2. autorka uměle vytvořila v bibliografii oddíl primární a sekundární literatury, aniž pochopila, v čem tkví rozdíl mezi těmito dvěma skupinami.

Práci doporučuji k obhajobě a navrhuji ji klasifikovat při dobré obhajobě velmi dobře.

prof. Tomáš Hlobil

Praha 3.9. 2012